

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สื่อมวลชนเป็นสถาบันที่ทำหน้าที่ให้ความรู้และความบันเทิงแก่ประชาชน และมีบทบาทอย่างสำคัญในการหล่อหลอมผู้รับสาร ตลอดจนมีอิทธิพลต่อความคิด และพฤติกรรมของคนส่วนใหญ่ รวมทั้งพยาบาล ซึ่งเป็นผู้รับสารสำคัญกลุ่มหนึ่ง ซึ่งมีหน้าที่ความรับผิดชอบในการให้การพยาบาลแก่ผู้ป่วย แต่ในขณะเดียวกันพยาบาลก็ต้องการความสมดุลในชีวิต นั่นคือ ในขณะที่ต้องคร่ำเคร่งกับการทำงานก็ต้องการพักผ่อน หรือการผ่อนคลายความเครียด อันเป็นหลักธรรมชาติของมนุษย์ทุกคนที่จำเป็นต้องแสวงหาความสนุกสนานรื่นเริง ความบันเทิงต่าง ๆ ให้แก่ตัวเอง เพื่อเป็นการสร้างสมดุลในการใช้ชีวิตชีวิต ตามข้อสรุปของ "ทฤษฎีการเล่น" ของ สตีเฟนสัน (Stephenson) และสื่อมวลชนก็มีหน้าที่ตอบสนองความต้องการในด้านนี้ให้กับผู้รับสารโดยทั่วไป

หากพิจารณาถึงการศึกษามหาวิทยาลัยที่สื่อมวลชนเชิงฟังก์ชันนิยิม (Functionalism Approach) จะพบว่าสื่อมวลชนที่ช่วยผ่อนคลายความเครียดได้ จะทำหน้าที่ในการให้ความบันเทิงแก่ผู้รับสารเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้รับสาร สามารถสร้างให้ผู้รับสารเกิดจินตนาการ สามารถหลีกเลี่ยง หรือหลีกเลี่ยงจากปัญหา และความกดดันจากการทำงาน ทำให้รู้สึกผ่อนคลาย และได้ปลดปล่อยอารมณ์ที่ถูกกดดันจากสภาวะการทำงานในระหว่างการเปิดรับสาร

บทบาทหน้าที่ที่สำคัญอย่างยิ่งของสื่อมวลชนคือการให้ความบันเทิง นั่นคือ การที่สื่อมวลชนให้การตอบสนองความพึงพอใจจากการเปิดรับสาร ได้รับความสนุกสนาน ลดความเครียด ช่วยให้ผู้บุคคลจัดการปัญหาที่เกิดขึ้นในชีวิตจริงได้ง่ายขึ้น (Wright)

การที่สื่อเข้ามามีบทบาทในการช่วยลดความเครียดนั้น เนื่องมาจากความเครียดเป็นเพชรฆาตตัวฉกาจในสังคมปัจจุบันที่เต็มไปด้วยการแข่งขัน การมีชีวิตอยู่รอดปลอดภัย การแสวงหาความสำเร็จให้กับชีวิต ความเครียดจึงเกิดขึ้นได้กับทุกคนด้วยสาเหตุต่าง ๆ กันไป มนุษย์เราจึงต้องหาทางจัดการกับความเครียดในรูปแบบต่าง ๆ อาทิเช่น การใช้สื่อ เป็นต้น ทั้งนี้ ก็เพื่อสามารถดำรงชีวิตอยู่ต่อไปในสังคมได้อย่างมีความสุขนั่นเอง

ความกดดันด้านความรู้สึกและอารมณ์ ซึ่งเป็นสาเหตุหนึ่งของความเครียด ได้กลายมาเป็นมหันตภัยร้ายที่น่ากลัวในชีวิตสังคมปัจจุบันรองจากโรคเอดส์และมะเร็ง

จากสถิติตัวเลขจำนวนผู้ป่วยด้วยโรคอาการทางจิตและประสาท ที่เพิ่มขึ้นในแต่ละปีนั้นมีมากขึ้นจนน่าตกใจ นับตั้งแต่ปี 2533 เป็นต้นมา จำนวนผู้ป่วยด้วยโรคจิตและโรคประสาทเพิ่มขึ้นถึงกว่า 1,500 คน บรรดานักจิตวิทยาบำบัดได้ตั้งข้อสังเกตว่าสาเหตุส่วนใหญ่ นั้น มาจากความเครียดถึง 67 เปอร์เซ็นต์ (วิจิตร ปุณณะโหดระ, 2536)

นักจิตวิทยาหลายท่านต่างยอมรับว่า ความเครียดถือเป็นปัญหาทางสุขภาพจิตที่สำคัญที่สุด เพราะความเครียดอาจนำไปสู่การขาดความสุข เกิดความกังวลใจจนเป็นบ่อเกิดของโรคต่าง ๆ ทางร่างกายตามมา เช่น นอนไม่หลับ เป็นแผลในกระเพาะอาหาร โรคหลอดเลือดหัวใจอุดตัน โรคหอบหืด หรือแม้แต่มะเร็ง ความเครียดยังสามารถทำให้เกิดความสูญเสียทางเศรษฐกิจอย่างใหญ่หลวง จากการขาดงาน ประสิทธิภาพการทำงานน้อยลง ชักจูงให้บุคคลปรับตัวไปในทางที่ผิด เช่น บางคนหาทางระบายความเครียดด้วยเหล้า และบุหรี่ หลายคนหมกมุ่นอยู่กับการพนัน และอาจมีบางส่วนที่ถึงกับกระทำอัตวินิบาตกรรม ผลกระทบของความเครียด จึงมิได้มีเฉพาะความเจ็บป่วยเท่านั้น แต่ยังส่งผลถึงการหย่อนประสิทธิภาพในการทำงาน เช่น ประสิทธิภาพของการตัดสินใจ คุณภาพของความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล มาตรฐานของการทำงาน และคุณภาพงาน

ส่วนนี้ เกี่ยวกึ่งแก้ว (2527) กล่าวว่า ความเครียดเพียงเล็กน้อยเป็นสิ่งจำเป็นในการดำรงชีวิต ช่วยให้ร่างกายและจิตใจมีการปรับตัวพัฒนาไปในทางที่ดีขึ้น สำหรับความเครียดที่มีมาก ๆ หรือมีอยู่อย่างต่อเนื่องในระยะเวลาที่ยาวนานถือว่าเป็นอันตรายต่อการปรับตัว เป็นเหตุให้เกิดโรคทางจิตหรือสุขภาพจิตเสื่อมและยังก่อให้เกิดโรคทางกายได้อีก เช่น โรคหัวใจ, ความดันโลหิตสูง, โรคกระเพาะอาหารอักเสบ, โรคภูมิแพ้, ปวดเมื่อยตามกล้ามเนื้อ เป็นต้น

นอกจากภารกิจประจำวัน และเหตุการณ์ สภาพแวดล้อมรอบ ๆ ตัวบุคคลที่ส่งผลให้เกิดความเครียดขึ้นแล้ว การทำงานในสายอาชีพต่าง ๆ ไม่ว่าจะบุคคลนั้นจะเริ่มทำงานใหม่หรือทำงานมานานแล้วก็ตาม อาจมีความเครียดเข้ามาเกี่ยวข้องด้วยเสมอ ความเครียดในขนาดที่พอเหมาะอาจช่วยเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดประสิทธิภาพการทำงานดีขึ้น การงานสำเร็จได้เร็ว แต่ถ้าหากระดับของความเครียดมากเกินไปก็ย่อมก่อให้เกิดผลเสียได้เช่นกัน ในทางตรงกันข้ามถ้าความเครียดมีน้อยก็อาจทำให้บุคคลนั้นขาดความตื่นตัว และความกระฉับกระเฉงในการทำงาน

ลักษณะงานที่เปิดโอกาสให้เกิดความเครียดได้ง่าย มักเป็นงานที่มีความเสี่ยง หรือมีอันตรายในตัวของมันเอง เช่น ทหาร ตำรวจ ผู้มีอาชีพท่าลายระเบิด ความเครียดมักเป็นสิ่งปกติธรรมดาที่เกิดขึ้นได้เสมอ ๆ งานประเภทที่ต้องใช้ความเร็ว ก็อาจก่อให้เกิดความเครียดสูง นอกเหนือจากการเป็นสาเหตุที่นำไปสู่การเกิดอุบัติเหตุในการทำงานดังกล่าว หรือการทำงานที่หนักและยาก หรืองานที่ต้องใช้ชั่วโมงทำงานยาว เช่น คนขับรถทางไกล นอกจากนั้นก็ยังมีบุคคลอีกกลุ่มหนึ่งคือ คนงานหรือพยาบาลที่ต้องทำงานเข้าเวรเป็นช่วง ๆ ตลอดเวลา 24 ชั่วโมงเหล่านี้ก็เป็นสาเหตุที่ก่อให้เกิดความเครียดจากการทำงานได้อย่างมากเช่นกัน

สรุปได้ว่า ความเครียดอาจเกิดจากองค์ประกอบเหล่านี้ เช่น

1. มนุษย์เป็นพิษ หรือเป็นความกดดันต่าง ๆ ที่มนุษย์ทำต่อกันเอง
2. เวลาเป็นพิษ คนถูกเร่งรัด บีบคั้นด้วยกำหนดการ
3. นอนเป็นพิษ นอนไม่หลับ นอนน้อย นอนไม่พอ อดนอน อย่างเช่น

อาชีพพยาบาล เป็นต้น

ดังนั้น ปัญหาด้านสุขภาพนับวันจะเกิดมากขึ้น เป็นผลที่ตามมาจากการพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะปัญหาการเจ็บป่วยทางอุบัติเหตุ ที่ทำให้มีจำนวนผู้ป่วยในโรงพยาบาลเพิ่มมากขึ้นทุกปี จากสถิติอุบัติเหตุการจราจรทางบกในกรุงเทพมหานคร ตั้งแต่เดือนมีนาคม ถึง มิถุนายน พ.ศ. 2535 ปรากฏว่ามีอุบัติเหตุเกิดขึ้น 22,413 ราย ตาย 436 ราย บาดเจ็บสาหัส 735 ราย ไม่สาหัส 4,781 ราย ทรัพย์สินเสียหาย 111,854,991.-บาท (ที่มา : แผนสถิติและวิจัย กองกำกับกลาง กองบังคับการตำรวจจราจร กรมตำรวจ) ทั้งนี้ย่อมเป็นที่ทราบกันดีแล้วว่า อุบัติเหตุเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นทันทีทันใด ผู้ประสบภัยไม่ได้มีโอกาสเตรียมตัวไว้ก่อนล่วงหน้า เมื่อเกิดการบาดเจ็บจึงมักจะมีอาการหนัก และต้องเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล มีแพทย์และพยาบาลคอยดูแล โดยเฉพาะพยาบาล ซึ่งเป็นผู้ที่อยู่กับผู้ป่วยตลอด 24 ชั่วโมง ให้การรักษาพยาบาลในภาวะฉุกเฉิน เพื่อช่วยชีวิตผู้ป่วยอย่างเต็มที่ อาชีพพยาบาลในภาวะการเช่นนี้ จึงเป็นอีกอาชีพหนึ่งที่ต้องเผชิญกับความเครียดอย่างไม้อาจหลีกเลี่ยงได้

หน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน เป็นหน่วยงานของโรงพยาบาลที่ให้บริการตลอด 24 ชั่วโมง แก่ประชาชน ในกรณีมีปัญหาการเจ็บป่วยฉุกเฉิน ไม่ว่าจะเป็นผู้ป่วยอุบัติเหตุ ผู้ป่วยทั่วไป และผู้มาขอรับบริการทุกประเภท พยาบาลที่ปฏิบัติงานในหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน จะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ มีความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง เช่น การเย็บแผล การเข้าเฝือก การช่วยเหลือชีวิตในภาวะฉุกเฉิน เป็นต้น ตลอดจนมีความสามารถและทักษะในการค้นหาปัญหา ประเมินสภาพรับรู้ต่อสภาวะการเจ็บป่วยในระยะเฉียบพลัน ภาวะการบาดเจ็บที่จะส่งผลโดยตรงต่อผู้ป่วยภาวะฉุกเฉิน มีการตัดสินใจได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว

การเจ็บป่วยฉุกเฉินของผู้มารับบริการนั้นได้แก่ การเจ็บป่วยที่เกิดขึ้นอย่างกระทันหัน จำเป็นต้องดำเนินการช่วยเหลือ และให้การดูแลทันที แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. การเจ็บป่วยฉุกเฉินที่เกิดจากพยาธิสภาพต่าง ๆ ของร่างกาย เช่น โรคหัวใจ ลมชัก ไข้ตั้งอึกเสบเฉียบพลัน นิ้วในไต ภาวะอาหารทะลุมีเลือดออกไม่หยุด เป็นต้น

2. การเจ็บป่วยฉุกเฉินที่เกิดจากอุบัติเหตุต่าง ๆ เช่น รถชน ไฟไหม้ น้ำร้อนลวก ตกหน้าตายเป็นต้น

การเจ็บป่วยฉุกเฉินมักเป็นการเจ็บป่วยที่มีปัญหาเกี่ยวกับการหายใจ การเสียเลือด สมองถูกกระทบกระเทือน และมีปัญหาเกี่ยวกับกระดูก เช่น กระดูกหัก กระดูกที่มึนปอด กระโหลกศีรษะร้าวหรือแตก เป็นต้น

หน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉินต้องทำทุกสิ่งทุกอย่างที่จำเป็นต่อสวัสดิภาพของผู้ป่วยที่อยู่ในความดูแล โดยไม่มีการจำกัดเวลาและไม่มีทางเลือกอื่น จะเห็นได้ว่าพยาบาลต้องทำงานหนัก ทั้งทางร่างกายและจิตใจ มีสภาพแวดล้อมของการทำงานอยู่ในความทุกข์ ความสูญเสีย ความเศร้าโศกเสียใจของบุคคลอยู่ตลอดเวลา ผู้ป่วยที่มารับบริการมักมีสภาพร่างกายที่เต็มไปด้วยบาดแผลและเลือด พยาบาลจึงมีการทำงานที่เกี่ยวข้องกับความเป็นความตายของผู้ป่วยอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เพราะงานพยาบาลเป็นงานที่ต้องกระทำต่อชีวิตผู้อื่น อีกทั้งยังเสี่ยงต่ออันตรายจากการติดเชื้อจากผู้ป่วย โดยทางเลือดอีกด้วย

ในการดูแลผู้ป่วยตลอด 24 ชั่วโมง ของพยาบาลนั้น โดยทั่วไปตามโรงพยาบาลต่าง ๆ รวมทั้งโรงพยาบาลตำรวจได้แบ่งเวลาการทำงานออกเป็น 3 ผลัด ผลัดละ 8 ชั่วโมง คือ

เวรเช้า ปฏิบัติงานตั้งแต่เวลา 08.00 - 16.00 น.

เวรบ่าย ปฏิบัติงานตั้งแต่เวลา 16.00 - 24.00 น.

เวรดึก ปฏิบัติงานตั้งแต่เวลา 24.00 - 08.00 น.

การกำหนดช่วงเวลาการทำงานดังกล่าว โดยความเป็นจริง พยาบาลที่รับผิดชอบในแต่ละเวร จะต้องขึ้นปฏิบัติงานล่วงหน้าและลงเวรหลังเวลาที่กำหนดไว้ไม่น้อยกว่า 15-30 นาที ดังนั้น เมื่อรวมเวรทั้งก่อนและหลังการกำหนดเวลาปฏิบัติงานแล้ว พยาบาลต้องขึ้นทำงานจริงไม่น้อยกว่า 9 ชั่วโมง การขึ้นรับเวรก่อนเวลา และลงเวรหลังจากสิ้นสุดเวลาการปฏิบัติงานนั้นเพื่อรายงานอาการและการ

เปลี่ยนแปลงของผู้ป่วย แผนการรักษา และการปฏิบัติงานพยาบาลที่ได้ดำเนินไปแล้ว รวมทั้งเหตุการณ์อื่น ๆ ที่เกิดขึ้นให้ผู้ปฏิบัติงานในเวรต่อไปได้รับทราบถึงปัญหาต่าง ๆ เพื่อวางแผนการปฏิบัติการพยาบาลล่วงหน้าได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

พยาบาลทุกคนต้องปฏิบัติตามเวรที่กำหนด คือ เวรเช้า เวรบ่ายและเวรดึกสลับกันไป นอกจากบางคนที่อาจได้รับการยกเว้นเป็นกรณีพิเศษ เช่นในระยะใกล้คลอด หรือมีการเจ็บป่วย ซึ่งอาจมีผลกระทบต่อสุขภาพอนามัย และการปฏิบัติการพยาบาล ลักษณะงานพยาบาลในเวรต่าง ๆ ที่ผลัดเปลี่ยนกัน ย่อมมีผลกระทบต่อวงจรการนอนหลับของคนตามธรรมชาติ ซึ่งมักเคยชินต่อการนอนในเวลากลางคืน และปฏิบัติภารกิจในเวลากลางวัน การฝันธรรมชาติ ทำให้เกิดการแปรปรวนของวงจรชีวภาพ จากการศึกษาของ Akerstedt และ Proberg ได้กล่าวถึงผู้ทำงานเป็นกะ และต้องมีการเปลี่ยนเวร โดยหมุนเวียนในแต่ละช่วงเวลา พบว่า มีผลกระทบต่อสภาพพักผ่อนนอนหลับ ทำให้มีอาการอ่อนเพลีย เหนื่อยล้าและยังมีผลให้ระบบการทำงานของกระเพาะอาหารไม่ปกติอีกด้วย (สุจินต์ วิจิตรกาญจน์ และคณะ, 2537)

ยิ่งไปกว่านั้น การดูแลผู้ป่วยยังเป็นงานที่มีความรับผิดชอบสูง ต้องตอบสนองความต้องการของผู้ป่วย ญาติ รวมทั้งผู้ร่วมงานอื่น ๆ การทำงานที่ต้องเกี่ยวข้องกับคนจำนวนมากนี้ สร้างภาวะความกดดันให้เกิดความเครียดสูง จึงเสี่ยงต่อการเกิดความรู้สึกเหนื่อยหน่ายในวิชาชีพได้ง่าย (ลักษณะ อินทร์กลีบ, 2528) มักนำไปสู่สาเหตุของการลาออก โอน ย้าย และเปลี่ยนวิชาชีพ หรือมีการขอไปปฏิบัติงานในแผนกอื่นที่ไม่ต้องขึ้นเวรดึก - บ่าย ในจำนวนที่สูงขึ้นทุก ๆ ปี ซึ่งถือเป็นการสูญเสียบุคลากรในวิชาชีพ จนกลายเป็นสาเหตุที่พยาบาลมีจำนวนไม่พอกับความต้องการถึงแม้จะมีผู้สำเร็จการศึกษาเพิ่มจำนวนขึ้นมาทดแทนก็ตาม

นอกจากนั้นผู้ประกอบอาชีพพยาบาลยังต้องพบกับความคาดหวังของสังคมที่ตั้งไว้ต่อวิชาชีพพยาบาลค่อนข้างสูง ความคาดหวังต่อพยาบาลมีลักษณะเฉพาะเป็นต้นว่าพยาบาลต้องมีความเสียสละ อดทน ซื่อสัตย์ แจ่มใส ต้องเข้าใจสภาพอารมณ์ และการแสดงออกของผู้ป่วย (จินตนา ญาติบรรทุง, 2528)

ดังนั้น พยาบาลจึงต้องเผชิญกับความกดดันรอบด้านในขณะปฏิบัติงาน ก่อให้เกิดความเครียด และความเครียดนี้จะส่งผลต่อพยาบาล ให้เกิดความวิตกกังวล สนใจแต่ปัญหาตนเอง (สมศรี เชื้อหิรัญ, 2521) จนอาจละเลยและขาดความรับผิดชอบในงานของตนเองได้ กลายเป็นความไม่พึงพอใจในอาชีพของตน จนท้ายที่สุดอาจเกิดความเบื่อหน่ายในวิชาชีพพยาบาลได้

ด้วยเหตุนี้ จึงมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งที่พยาบาลจะต้องเข้าใจ และหาวิธีจัดการกับความเครียด ทั้งจากสภาพแวดล้อมในชีวิตและการทำงาน เพื่อไม่ให้มีความเครียดสะสมมากขึ้นเป็นระยะเวลายาวนาน จนเป็นผลเสียต่อร่างกาย จิตใจและการทำงาน ทั้งนี้เพราะความเครียดคือที่มาของความทุกข์ทั้งกายและใจ เป็นสิ่งบั่นทอนกำลังใจ จนบางทีแทบจะเอาชีวิตไม่รอด ผู้ที่ควบคุมและขจัดความเครียดได้เท่านั้นที่จะสามารถใช้ชีวิตได้อย่างปกติสุข

เมื่อชีวิตการทำงานของพยาบาล โดยเฉพาะพยาบาลหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉินต้องประสบกับสภาพการทำงานที่เคร่งเครียดตลอดเวลา และในสภาพการณ์ปัจจุบันที่สื่อเข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวันของมวลชนมากขึ้น พยาบาลซึ่งเป็นผู้รับสารสำคัญกลุ่มหนึ่งจึงต้องมีการใช้สื่อประเภทต่าง ๆ เป็นช่องทางช่วยผ่อนคลายความเครียดในการทำงาน โดยอาศัยบทบาทหน้าที่ของสื่อในด้านให้ความบันเทิงเข้ามาช่วย จากข้อสังเกตนี้ ทำให้น่าสนใจที่จะศึกษาหาความเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะการใช้สื่อประเภทต่าง ๆ เพื่อผ่อนคลายความเครียดของพยาบาล โดยเฉพาะอย่างยิ่งพยาบาลหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน ที่ต้องพบกับสภาพร่างกายของผู้ป่วยที่เต็มไปด้วยเลือดและบาดแผล หรือมีอาการหนักอาจถึงแก่ชีวิตทันทีที่ผู้ป่วยเข้ามาถึงโรงพยาบาล และพยาบาลเหล่านี้ต้องทำงานแข่งกับเวลา เพื่อที่จะรักษาชีวิตของผู้ป่วยให้รอดจากความตาย ดังนั้นข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะและประโยชน์ของการใช้สื่อของพยาบาลหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน สามารถนำมาใช้ประโยชน์สำหรับการพัฒนาสื่อและประเภทของเนื้อหาสาระที่ช่วยในการลดความเครียด ในขณะที่และหลังจากการปฏิบัติหน้าที่ให้สอดคล้องกับความต้องการอย่างแท้จริง

ในการศึกษาถึงเรื่องการใช้สื่อเพื่อผ่อนคลายความเครียด ของพยาบาล หน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉินนี้ ผู้วิจัยมีความสนใจและมีความต้องการศึกษาพยาบาล หน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉินของโรงพยาบาลตำรวจ เนื่องจากมีปัจจัยสนับสนุนหลาย ประการ เช่น โรงพยาบาลตำรวจเป็นโรงพยาบาลที่มีสถิติของผู้ป่วยอุบัติเหตุและ ฉุกเฉินมากที่สุดโรงพยาบาลหนึ่ง และยิ่งในปัจจุบันทางโรงพยาบาลตำรวจ มีตึก สำหรับผู้ป่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉินโดยเฉพาะ คือ ตึกเฉลิมพระเกียรติ ร.9 จำนวน ผู้ป่วยทางด้านนี้จึงมีจำนวนเพิ่มขึ้นทุกปี ดังนั้นการทำงานของพยาบาลหน่วยอุบัติเหตุ และฉุกเฉิน จึงมีมากขึ้นและหนักมากขึ้นด้วย และเป็นสาเหตุให้พยาบาลเกิด ความเครียดได้ดังกล่าวมาแล้ว ในการศึกษานี้มีความต้องการที่จะนำวิชาการสื่อสาร เข้ามาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อวิชาชีพพยาบาล โดยการศึกษาสภาวะของความเครียด ของพยาบาลหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน เพื่อนำไปสู่ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อ การปฏิบัติงานในโรงพยาบาล อันจะเป็นผลดีต่อประสิทธิภาพของการให้การพยาบาล แก่ผู้มารับบริการที่หน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉินของโรงพยาบาลตำรวจ

ภายในหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลตำรวจนั้น มีการจัดหาสื่อ มาไว้ประจำหน่วยหลายสื่อด้วยกัน เช่น วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร และ หนังสือวิชาการ เป็นต้น โดยวิทยุและโทรทัศน์นั้นได้ใช้เงินสวัสดิการของหน่วยงาน ชื่อหมา นิตยสารได้รับบริจาคจากตัวแทนบริษัทฯ หนังสือและวารสารวิชาการ ได้รับแจกจากโรงพยาบาลและแพทย์ ส่วนหนังสือพิมพ์นั้นส่วนใหญ่พยาบาลเป็นผู้ซื้อ มาอ่านเอง แต่จากสภาพการทำงานที่ต้องมีความรับผิดชอบต่อชีวิตของบุคคลนี้ รูปแบบ พฤติกรรมการใช้สื่อของพยาบาลหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉินนี้ย่อมแตกต่างจากผู้รับสาร กลุ่มอื่นบ้างไม่มากนัก

จากเหตุผลดังกล่าวนี้ เป็นแรงจูงใจที่ต้องการศึกษาถึงเรื่องการใช้สื่อ เพื่อผ่อนคลายความเครียดของพยาบาลหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาล ตำรวจโดยจะศึกษาถึงรูปแบบพฤติกรรมการใช้สื่อประเภทต่าง ๆ และลักษณะเนื้อหา ของสื่อที่ใช้ในการผ่อนคลายความเครียด ตลอดจนประโยชน์และความพึงพอใจที่ พยาบาลได้รับจากสื่อ นอกเหนือจากการผ่อนคลายความเครียด

ปัญหานำวิจัย

1. พยาบาลหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลตำรวจ มีพฤติกรรมในการเปิดรับสื่อเพื่อตอบสนองต่อความจำเป็น (Need) ในการผ่อนคลายความเครียดของตนได้อย่างไร
2. ประเภทของสื่อ และลักษณะเนื้อหาของสื่อ ที่พยาบาลใช้ในการผ่อนคลายความเครียดมีอะไรบ้าง
3. พยาบาลได้รับประโยชน์และความพึงพอใจจากการใช้สื่ออย่างไรบ้าง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อทราบถึงพฤติกรรมการใช้สื่อ เพื่อผ่อนคลายความเครียด ของพยาบาลหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลตำรวจ
2. เพื่อเข้าใจถึงประเภท และลักษณะเนื้อหาของสื่อ ที่พยาบาลใช้ในการผ่อนคลายความเครียด
3. เพื่อวิเคราะห์ถึงความสำคัญ และประโยชน์จากการใช้สื่อของพยาบาล

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาเรื่องนี้ จำกัดเฉพาะในช่วงระยะเวลาตั้งแต่เดือนสิงหาคมถึงเดือนธันวาคม พ.ศ. 2537

ข้อสันนิษฐาน

สื่อเป็นช่องทางของการช่วยลดความเครียดของบุคคลจากภาวะชีวิตประจำวัน

นิยามศัพท์

สื่อ หมายถึง การสื่อสารผ่านสื่อต่าง ๆ ดังนี้ คือ วิทยุ โทรทัศน์ ภาพยนตร์ วิกิตทัศน์และสื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ รวมทั้งสื่อบุคคลที่มีการสื่อสารแบบเผชิญหน้าและไม่เผชิญหน้า เช่น การพูดคุยทางโทรศัพท์ การส่งเสียงตามสาย เป็นต้น

พฤติกรรมการใช้สื่อ หมายถึง การฟังวิทยุ วิทยุเทป การชมโทรทัศน์ วิดีโอ ภาพยนตร์ตามโรงภาพยนตร์ การอ่านหนังสือต่าง ๆ หนังสือพิมพ์ และการพูดคุยกันระหว่างผู้ร่วมงาน รวมทั้งการพูดคุยกันทางโทรศัพท์ด้วย

ความเครียด หมายถึง ความรู้สึกต่อการทำงานว่ามีภาวะกดดันต่อร่างกาย จิตใจและอารมณ์ ทำให้มีความวิตกกังวล มีความคับข้องใจ เกิดความรู้สึกเหนื่อยหน่ายในการทำงานออกไป ทำให้มีความรู้สึกสบาย ผ่อนคลายและอารมณ์ดีขึ้น

การผ่อนคลายความเครียด หมายถึง สภาพร่างกาย จิตใจ และอารมณ์ที่ได้รับการระบายความคับข้องใจ ความกดดันต่าง ๆ ความวิตกกังวล และความเหนื่อยหน่ายในการทำงานออกไป ทำให้มีความรู้สึกสบาย ผ่อนคลาย และอารมณ์ดีขึ้น

พยาบาล หมายถึง ผู้ที่จบการศึกษาทางการพยาบาลทั้งในระดับอนุปริญญา และระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า ทั้งผู้หญิงและผู้ชาย ปฏิบัติงานประจำหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลตำรวจ เป็นพยาบาลประจำหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉินโดยตรง เป็นพยาบาลที่เคยปฏิบัติงานที่หน่วยแล้วย้ายงานออกไป และเป็นพยาบาลจากหน่วยอื่นของโรงพยาบาลตำรวจ แต่มาปฏิบัติงานพิเศษในคลินิกประกันสังคมของหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ชี้ให้เห็นความสำคัญของแบบแผนพฤติกรรมการใช้สื่อต่องานรักษาพยาบาล

2. เสนอแนะ และช่วยออกแบบ หรือให้แนวทางในการผลิตสื่อประเภทต่าง ๆ รวมทั้งการคัดเลือกเนื้อหาของสื่อให้เหมาะสมกับความต้องการ และความจำเป็นของบุคลากรทางการพยาบาล

3. เป็นประโยชน์แก่ผู้สนใจ ต้องการใช้สื่อ เพื่อผ่อนคลายความเครียดในสาขาวิชาชีพอื่น ๆ